

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Naša vaša štetila in velja v polnino vred in v Mariboru s polnjenjem na dom za celo leto 8 K, pol leta 4 K in za četrta leta 3 K. — Narodna va Namila 8 K, in drugi imenovanih doma 10 K. — Hodil sam po njega, plača na leto samo 7 K. — Narodna se polnja na: Upravništvo "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. — Na se dopolnja do odgovori. — Udeležba, "Slovenskega Gospodarja" ščitajo list brez poročne umetnosti. — Psevnimi listi sinajo 15. vta. — Uredništvo: Koristi časti št. 1. — Imenilo se ne vnaša. — Upravništvo: Koristi časti št. 1. —

Na trpezari su pizinske od enoćepone pešterima za ulazni 48 vin., ali kar je isto, 1 kvadrant čestitost provisa stane 16 vin. Za večerine agine pešterima pagani. V odzivu „Star“ enotnosti, stane hoda 16 vin. — Inozemci su sprječeno do tuda opolne. — Nemaže rečenože se pešteru gasta.

Ali so vsa ta poročila popolnoma resnična. je pač težko dognati. Naši zastopniki v Parizu sami ne morejo poslati nobenih poročil, kar pa nam prinese brzojav in telefon, pa je skoraj vedno zelo dvomljivo. Toliko pa je gotovo, da se bije tamkaj v Parizu na mirovni konferenci hud boj med pravico in krivico. Zlasti Wilson odločno poudarja, da ne podpiše nobenega miru, ki ne bi prinesel vsem narodom svobodo, po kateri so ko prneli in želeli toliko let. Nočemo se vdajati nobenim preveselim nadam in upom, pripravljeni moramo biti za vsak slučaj, da bode Italija res dosegla vse svoje zahteve, toda po dosedanjih poročilih se nimamo nobenega ppvoda biti preveliki žrnogledi in se udati obupu.

Nemci in nemčurji so se že od nekdaj posluževali za dosego svojih ciljev laži in sile. Tako delajo po eno sedaj, ko jim teče voda v grlo. Naše lepe in rodovitne slovenske kraje na meji bi radi po vsej sili spravili pod klobuk in v verige Nemške Avstrije. Zadnje dni preteklega tedna so nemški zrakoplovci metali na naše obmejne slovenske kraje, posebno v Dravski dolini in v Sl. gor. letake z napisom: »Dragi narodnjaki!

S temi letaki skušajo graški Nemci izpodkopaliti tla naši državi in sploh vcepiti v obmejno slovensko kmetijsko ljudstvo prepričanje, da je za naše ljudstvo edini prostor v Nemški Avstriji a ne

v Jugoslaviji. Kakor je letak že sam na sebi velika laž, tako je lažnjiva vsaka besedica na njem.

Prva laž: »V državi SHS nimamo soli, ne železa, ne sladkorja, ne petroleja ne bakra, ne obleke, ne tovarn, ne moke«. Mi pa pravimo: Pri nas bo prav kmalu vsega dovolj. Ko bodo razmere urejene, bomo imeli tega blaga celo v izobilju. Že sedaj imamo toliko, da lahko izhajamo. Naša dežela je bogata prirodnih pridelkov. Česar pa sami ne bomo imeli v obilni meri, to bomo dobili od svojih prijateljev. Bratje Čehi nam bodo dali sladkorja, pa tudi sami že imamo sladkornih tovarn, več pa si jih še bomo zgradili. Bratje Poljaki ter zavezniki Amerikanci in Rumuni nam bodo dali dovolj petroleja. Soli in železa bomo dobili od vseh strani kolikor bomo potrebovali. Amerika ima teh predmetov v izobilju. In če Nemci ne bodo hoteli umirati gladu, bodo radi dajali nam za moko, žito, živino, mast in druga živila, ki jih bo imela Jugoslavija v izobilju, soli in železa kolikor bomo hoteli. Še presili nas bodo. Premoga imamo pa itak dovolj, ker ima Jugoslavija bogate rudnike v Trbovljah, Velenju, Zabukovcu, na Kranjskem itd. Da pa sedaj pri nas mnogokrat zmanjka sladkorja in petroleja, pa je vzrok ta, ker nam Nemci to blago, ki nam ga pošljejo Čehi in Poljaki, na železnici ukradejo.

Druga laž: »Naših pridelkov ne bomo imeli kam prodajati.« O, če bi jih le imeli dovolj! Še desetletja se nam ne bo treba bati, da bi kmet-
ske pridelke ne imeli kam prodajati in po nizki ceni. Le pogledjte, kako se sedaj ves svet puli za naše sadje, za naša izborna vina, za našo žito, les in vse drugo kar pridelamo. Nam bo od-
prt širni svet: Čehoslovaška, Poljska in Ruska, kamor bomo z lahkoto prodajali po ugodnih ce-
nah naše vino in sadje. Odprto nam bo morje, ker je gotovo, da bo dobila Jugoslavija pristanišče ob Adriji in se ji bodo morale vrniti trgovske ladje stare Avstrije. Naša trgovina bo šla v Ameriko, Azijo in Afriko. Od tod bomo dobili vse, kar bo-
mo rabili. Nemčija in Nemška Avstrija pa bosta ostali osamljeni in obkoljeni od Francije, Anglije, Amerike, Rusije in Japonske, ker te države nikdar ne bodo pozabile, da je bila Nemčija kriva strašne svetovne vojake.

Tretja laž. »Mi ne smemo nič izvažati, iz
zgolj vzroka, da bi cena pri nas padla.« Ni člove-
ka, ki bi verjel tej bedasti trditvi. Meje proti
Nemški Avstriji so zaprte, ker so Nemci oropali
na železnici vse blago in pošiljatve, namenjene za
Jugoslavijo. Ubogim vojakom, vjetnikom in petni-
kom, ki so se vračali preko Nemške Avstrije v Ju-
goslavijo so na Dunaju, v Gradcu in Lipnici od-
vzeli Nemci vse razun borne obleke, ki so jo imeli
na sebi. In mi bi naj iz gole hvaležnosti za njih
divjaške čine še pošiljali cele vagone špeha, fine
bele moke, mesa, živino, jajca, surovo maslo in
vse druge dobrrote. Nemci dobijo blago od nas, a
nam morajo za poslano blago dati soli, železa in
takih predmetov. Kar se pa tiče cene, pa odkrito
povemo, ali se s tem komu zamerimo ali pa ne,
da smo odločno proti temu, da bi se cene tirala
vedno višje in višje. Cene naj bodo tako visoke,
da bo pridelevalec prišel na svoj račun in da bo
delavec in vsi drugi ubogi stanoviti lahko se vsaj
tako preživeli kakor si človek zasluži. Obljuba, da
bodo v Nemški Avstriji kmetijske pridelke bolje pla-
čali kot pri nas, je jalova. Kmetje, tako bo tam,
kakor je bilo v stari Avstriji. V mestih in tovar-
niških krajih vedno pomanjkanje živil. In tedaj

bodo pritiskali na kmeta in mu bodo potom rekvizicije s silo odvezemali njegove prideške. Nemška Avstrija bo domovina rekvizicij.

Četrta laž: »Kmet ne živi od politike, marveč le od gospodarstva.« Če se kmet ne brigal za politiko, bodo imeli v zastopih, kjer ku jejo postavbe, glavno besedo ljudje, ki so sovražni ki kmeta in tedaj joj! Na kmeta bi navsilili velika davčna bremena in sploh vse zakone tako prikro jili, da bi bili v kvar kmetu. Mi pa pravimo, naš kmet se mora dandanes brigati za javno življenje. Ali naj tudi v bodoče vodi je politiko sami nemški purgarji, grofje, židje in nemški advokati, ki so krivi, da je naš gospodarski položaj zdaj tako žalosten.

Petalaz: »Ne potrebujemo vojakov.« A, seveda! Nemci bi radi, da bi Jugoslovani ne imeli brambovcov, ki bi nas branili pred nemškimi tol-pami. Radi bi imeli, da bi mi bili nepripravljeni in bi lahko divje tope iz »lačenbergarije« ropale in kradle ter požigale po naših slovenskih kmets-kih krajih.

Šesta laž: »Če odrinejo iz Jugoslavije vsi Nemci, ki so dosedaj sami 90 odst. davščine plačevali, potem pade neizmeren davčni tovor edino le na slovenskega kmeta.« Ali slišite, slovenski kmetje? Vi torej dosedaj niste plačevali skoro nikakih davkov! Ali ni to nesramna laž? Vsi vemo, kako so nemški davčni uradniki pritiskali na naše ljudi. Stiskali so Vas, kakor se stiskajo tropine v preši.

Sedma laž: »Dosedanji (nemški in nem-
čurški) uradniki niso prepovedovali govoriti in pi-
sati slovenski.« Ali rojaki ne veste več, kako je
bilo: Če si zabteval v uradu kaj slovenski, ti je
nemški oholež zabrusil v obraz: »Niles bindiš.«

Osmalaž: Čenom in Slovincem na Gor.
Štajerskem in Nemškem gre na vsak način boljše,
kakor doma. Kdo bo pa to verjel? Strašno po-
manjkanje vlada v Nemčiji in v Nemški Avstriji.
Ljudje umirajo gladi. Na Dunaju jih umrje vsak
teden 150 do 200 vsled pomanjkanja živil.
Na Dunaju jedo Nemci podgane. Po kanalih
jih lovijo in v hotelih jih pripravljajo kot posebno
slastiico. . . Še hujše je v Nemčiji. Velike tovarne
topov milijonarja Kruppa v Essenu so ustavile delo.
Nad 300 000 delavcev je samo v tej tovarni brez
dela. Živil je tako malo, da uživajo kot posebnost
meso crkajenih in garjevih konj. Dela ni skoro ni-
kjer dobiti, ker so tovarne ustavile obrt. Cela
Nemčija je v ognju. V Berlinu se streljajo Nemci
kakor največji sovražniki. Na krmilu so rdečkarji,
boljševiki in anarhisti.

Deveta laž: »O ti Štajerska, vsem dobra pač mati si bila« in »Za tvoje sinove b'la skrbna si mati«. Kako skrbna mati je bila stara Štajerska slovenskemu ljudstvu, vemo vsi prav dobro. Zaani Clary je zaprl kmetom in delavcem domače mline in žrnije, odredil nasilno r kvizicijo živine, zita, krompirja, sena. Rekvirirana živila je delil Nemcem, Slovence je pustil stradati. Slovence so pošiljali na fronto, Nemce in nemčurje so oprostil vojaške službe. Za Nemce so zidali teatre, šole, in železnice, Slovenci pa so morali samo visoke davke plačevati. Tako je bilo in nič drugače.

Še neštevilno drugih laži je nagromadenih v tem letaku, a za danes dovolj. Pri slovenskem ljudstvu ne bodo s temi letaki itak ničesar dosegli, ker je ljudstvo poučeno, kakšne »dobrete« nade ponuja Gradec in Nemška Avstrija.

Pritožbe ubogih kmečkih poljskih delavcev.

Prejeli smo dopis, v katerem dopisnik obširno razpravlja o revščini in trpljenju poljskih delavcev. Dopis je preobširen, da bi ga objavili v celoti, tudi vse ne spada v list, a v glavnih potezah ga podajemo našim čitateljem z izrečno pripombo, da ni naš namen žaliti posestnike in gospodarje. Toda, ker je v nekaterih krajih razmerje med gospodarjem in delavcem res neprijetno, ne škoduje, če priobčimo te-le vrstice. Ako bo de ta dopis pripomogel, da se to razmerje zboljša, dosegli smo svoj namen. Vselej in povsod povdarjamo na naših shodih, da mora biti razmerje med gospodarjem in delavcem (hlapcem, viničarjem ali deklo itd.) prijateljsko, kajti le na ta način se goji zadovoljnost in če bo delavec zadovoljen, potem bo tudi rad delal in obdeloval zemljo. Res grdo je, če vrže kak gospodar zvestega hlapca ali delavca sploh, ki mu je služil in delal skoraj celo življenje, na stara leta, ko mu pešajo moči, na cesto. Dopis (v skrajšani obliki) se glasi:

Sv. Lovrenc na Poh., 23. marca 1919.

Položaj ubogih poljskih delavcev je tukaj v resnici naravnost neznosen, žalosten in sramoten. Med kmetom in delavcem bi ne smel biti globok prepad, temveč bi morala biti kolikor mogoče edina, a žalibog ravno pri nas in v okolici je razmerje med kmetom in delavcem zelo žalostno. Veliki posestniki se razkešno zabavajo in se radi pokažejo tam, kjer žanjejo veliko ugleda, časti in hvale, a za ubogega poljskega delavca, ki mu dela celo leto, se dosti ne brigajo. Vsakega rokodelca se vpraša, koliko zahteva za svoje delo, poljskemu delavcu se pa vrže, kolikor se pač posestniku poljubi. Nihče se ne ozira na to, ali more delavec s tem shajati ali ne; in vendar morajo ravno ti poljski delavci vzdržati cel svet. Nobeden stan bi ne mogel živeti, če bi mu poljski delavci ne pri delali živeža. Tukaj še nekateri posestniki plačujejo ženske poljske delavce po 1 K na dan, moške pa po 2 K s hrano vred. Pred vojsko so plačevali ženske po 40 do 80 v, moške od 60 v do 1 K na dan. Ali je mogoče živeti pri tako nizki plači, ko že 1 kg soli stane 1-10 K? Ubogemu poljskemu delavcu je za obupati v tej strašni draginji. Tukaj je precej tak h siromakov, ki si še moke ne morejo kupiti, na zabelo, obleko in obuvale pa sploh misliti ne smejo. Zato pa je toliko tatov in beračev. In če se kak revež po zimi prikaže tam, kjer je prej celo leto delal, kako se z njim postopa, kako se ga grdo gleda, še prijazne besede ni vreden, še manj pa kak kosček kruha, če ravno že trepeče od gladi. Kmet ima po zimi kaj jesti, ubogi delavec pa še za sol in moko ni zaslužil. Zemlje pa k večjemu toliko dobi, da si malo krompirja nasadi, čeravno imajo nekateri do sti zemlje, tako da je sami ne morejo obdelati, a ubogemu siromaku je ne dajo. Nekateri posestniki imajo na svojem posestvu takozvane kočarje, ki delajo svojim gospodarjem blizu 30 let in sicer vedno po 40 do 60 v na dan. Na stara leta pa, ko so jim že skoro vse moči pošle, se jim reče: Zdaj si pa le poiščite drugo stanovanje, ko ne morete več tako delati. Ni mogoče popisati bado in revščino tukajšnjih trpinov. Za tovarniške delavce se je poskrbelo, da imajo boljšo plačo, prosimo, naj se še za poljske delavce poskrbi, da se jim vsaj nekoliko olajša njih zlostni položaj.

Na pomoč mladini!

Pod tem naslovom prinaša »Učit. tovariš« v svoji 11. številki t. l. članek, kateremu moramo iz svojega stalšča pridjati nekaj pripomb. — Pisatelj naglašja v tem članku, da se je šolska mladina v vojaem času v take obliki meri preoblagala s težkim kmetijskim delom, da vsled telesne izmučenosti ne more slediti šolskemu pouku v zaželjeni meri in da vsled preobilnega telesnega napora tudi zaostaja v telesnem razvoju, da telesno naravnost propada. Priznati moramo, da je trditve kolikor toliko resnične. Ampak to žalostno dejstvo je pač tudi neizogibna posledica po strašni vojni povzročenih razmer! Vprašamo samo, kaj bi bilo, ko bi se šolska mladina ne bila pritegovala v tolikšni meri h kmetijskemu delu? Naša polja bi bila ostala dokaj slabeje ali celo neobdelana, naše prehranitvene razmere bi bile še mnogo slabše, in marsikateri sloji, ki niso ravno s kmetijstvom v dotiki, bi se bili vsedali k praznim skladam. Da torej nam tukaj na slovenski zemlji še

ni bilo treba umirati od gladi, k temu je pripomoglo naše vrlo kmetisko žensstvo in ne v mali meri celo tudi naša šolska mladina. Res je ob tem napornem delu za naš obstanek žrtvovala del svojega najdragocenejšega bogastva, ker je bila vsled preobilnega in pretežkega dela v precejšnji meri ovirana v svojem duševnem in telesnem razvoju. Ampak pomisliti je treba, da ni teh groznih časov nobeden stan preživel brez silnih žrtv, torej je morala tudi šolska mladina prispevati svoj del.

Toda nazadovanje naše šolske mladine v telesnem razvoju je tako resno dejstvo, da se po polnoma strinjamo s piscem omenjenega članka, ki zahteva, da je treba z vso resnostjo razmišljati, kako bi se dalo vsaj ovirati to tudi našemu kmet skemu naraščanju prav nevarno zlo.

Nazadovanje v telesnem razvoju se je opazovalo že davno pred vojnim časom, četudi se ni v javnosti mnogo razpravljalo o tem. Naborne komisije so ponavljale leto za letom, da postaja »naborno blago« slabše, in te komisije so bile prisiljene, priznati tudi dokaj slabše razvite mladeniče za sposobne, drugače bi jim sploh ne bilo mogoče spraviti skupaj predpisanega števila novincev. In vendar se mladina te debe ni preveč ugonabljal s kmečkim delom, saj je skozi osem let pre sedela večino dnevnega časa na šolskih klopih. Kje torej tiči vzrok tega vsekako resno nevarnega nazadovanja v telesnem razvoju? — V onih časih, ko še ni bilo šol, je morala mladina šolske starosti delati telesno mnogo več, kakor sedaj — recimo v predvojnem času — in vendar — kakšni mladeniči in dekleta so vzrasli iz teh otrok? Ne rečemo preveč, ako trdimo, današnji mladinski zavod je napram onim komaj še — senca! — Naj nas nihče krivo ne umeje in nam ne pripisuje neodkritičnih namenov; ampak stvar je resna, da bi se prikrivala gola resnica: naša mladina zaostaja zares — dandanes vsled vojne se veda še v veliko večji meri — v svojem telesnem razvoju; temu nazadovanju pa je povod dejstvo, da preživi otrok večino svoje za telesni razvoj najvažnejše dobe v šoli! Pomislimo samo, sedeti osem let dan na dan v tesnih, prenapolnjenih, zasmrajenih sobanah, otrujenim po dolgi, čisto zelo slabi poti, duševno izmučenim vsled penka, brez primerne hrane opoldne — more li to ugodno vplivati na telesni razvoj kmečke mladine, ki je vendar vajena gibanja v zdravem, svetem zraku ter zadostne in tečne hrane! Ampak te neprijetne posledice se popolnoma nikakor odpraviti ne morejo — volk sit in ovca cela — to ne more biti. Tudi nikakor ne nameravamo iz tega žalostnega dejstva izklestiti krepelce zoper naše narodno šolstvo. Nasprotno! Dandanes, ko stremi vsak stan, od visokega do nizkega, z vsemi silami po popolnejši, stanu primerni izobrazbi, dandanes tudi kmečki stan zaostati ne sme. Tudi mi zahtevamo in bomo z vso odločnostjo zahtevali od naše narodne šole ne le temeljite, našim načelom primerne splešne, ampak tudi tako za dečke, kakor za deklice toliko strokovno kmetijske, oziroma gospodinjске izobrazbe, kolikor nam je narodna šola sploh dati zamore. Toda zahtevali bomo pa tudi, pouk na narodnih šolah se naj uredi tako, da bode šolska mladina vsled pouka kar možne obvarovana pred slabimi vplivi na telesni razvoj, da bode na šolah na deželi ves šolski pouk prikriti tako, kakor je kmetijskim razmeram primerno, da se mladina po šoli ne odtuji kmetijstvu, ampak se vzgaja k negovanju in ljubezni do rojstne gude in korečno, da se našemu učiteljskemu naraščanju že ob njegovi izobrazbi privzgoji možnost, zadostiti v poznejšem delovanju tem našim zahtevam. Saj bode ravno kmetiski stan glavni steber naši domovini. Skrbimo torej, da se postavi ta steber tudi na trdno podlago. Ravno kar se sliši, da že deluje nek odbor na preosnovi našega šolstva. Odločno zahtevamo, da se v tak odbor tudi posličeje zastopniki kmečkega stanu in pozivljemo naše zastopnike, da ne pritrdijo nobenemu šolskemu zakonu, ki ni bil pripravljen ob sodelovanju kmečkih zastopnikov. Le tedaj, če se bodo k temu vелеvažnemu delu združili priznani šolniki in razumni kmetovaleci, je dano poročstvo, da bode delo tudi v resnici v korist in povzdigo našemu kmet skemu stanu in v srečo domovini. K preosnovi šolskega zakona seveda še nismo izpregovorili zadnje besede.

Razglas glede vojaške takse.

Deželna vlada za Slovenijo je glede predpisa vojaške takse za leto 1919 z naredbom z dne

7. marca t. l., štev. 398 v Uradnem listu, sledečo odredila:

1. Vojaška taksa se predpisuje letnikoma 1895 in 1896, za katera velja nabor zadnjega poziva kot reden nabor.

2. Vojaškim oproščencem, ki so med vojne služili aktivno vsaj šest mesecev, se predpisuje polovica zakonite vojaške takse, onim vojaškim oproščencem pa, ki med vojno sploh niso služili ali pa so bili služili manj kot šest mesecev, se predpisuje cela zakonita vojaška taksa.

3. Popolnoma oproščeni plačila vojaške takse so a) vsi, ki so med vojno dejansko služili, in b) državni, deželni in občinski nameščenci, potem oni nameščenci javnih dobrodelnih zavodov (okrajnih bolniških blagaj, zavarovalnih zavodov, bolnišnic itd.), ki so bili med vojno iz službenih ozirrov oproščeni.

V ostalem veljajo določila taksnega zakona.

Okrajni glavar: dr. Lajnsič s. r.

Razne politične vesti.

Narodno predstavništvo. V seji Narodnega predstavništva dne 22. marca, v kateri je zbornica razpravljala o prestolnem govoru regenta Aleksandra ter o udanostni izjavi zbornice, katera je bila izročena regentu, je imel koroški Slovenec Smodej govor, v katerem je naglašal, da smo Jugoslovani vedno zaupali v zmago četverosporazumovega orožja. Srbski vojaki so na solunski fronti zadali zadnji udarec bolgarskim, avstro ogrskim ter nemškim četam a 17. slovenski pešpolk je prvi položil orožje. Temu vzgledu so sledili drugi jugoslovanski polki, vsled česar se je začela avstro-ograska armada umikati. Na ta način je bilo Italiji omogočeno neovirano prodiranje in moč bivše avstro-ogrške armade je bila zlomljena. Italija ni v vojaškem oziru dosegla nobenih uspehov in kljub temu hoče sedaj imeti slovensko ozemlje, katero je brez težkoč zasedla in isto obdržati, naši jugoslovanski polki, kateri so Italiji pripomogli do zmage, pa trpijo za zahvalo v italijanskem vjetništvu. Naši slovenski vojaki so bili v Radgoni, v Judenburgu in tudi drugod obsojeni samo zato, ker so bili Jugoslovani. Umirali so za Jugoslavo z vzkliki: »Živela Jugoslavija!« Za Smodejem je govoril socialdemokratski poslanec Anton Kristan, ki je omenjal trpljenje slovenskega naroda v tej svetovni vojni ter ugovarjal proti italijanski grabežljivosti po našem ozemlju.

„Radi slabega vremena se predstava preloži na poznejši čas“. Tako čitamo če se kakšna prirediteljev radi sneženih zametov ali velikega dežja ne more vršiti. Vse kar je nemškega in nemčurskega od Gradca do Maribora, vse je govorilo in vpilo o 26. marcu. Nemci in nemčurji so že pili, žrli in plesali na ta račun. Govorili so: Od severa bodo primarširali Italijani, za njimi pa Nemci. Pregnali bodo Maistrove čete iz Špilja in Maribora. Slovence bodo vse pregnali, voditelje pa postrelili in pobesili po drevesih ob cesti. Nekateri strahopetci in lahkoverni Slovenci — posebno slovenska polgospoda v Mariboru — so res verjeli tem bedastim lažem. In prišel je 26. marec, a o strašni laško-nemški pošasti, ki bi naj požrla generala Maistra, njegovo armado in slovenske voditelje, ni bilo ne duha in sluha. Sedaj se tolažijo: Napad je preložen na 1. aprila ali na poznejši čas. Nemci in nemčurji! Slabo vreme, megla in mraz preganja vašo „prireditelje“. Revežili!

Ptička so vjeli. Znani vodja Štajercijan-cev ptujski pek Ornič, čegar zvezda je popolnoma ugasnila, je po nemško sestavil znani letak „Dragi narodnjaki!“ Na slovensko ga je prestavil bivši urednik rajnega „Štajerca“, Irgl. Ptička pa je vrla ptujska državna policija ujela in ga djala v kletko, kjer ga ne gujejo kot posebne vrste kanarčka.

Shod zdravstvenih Slovencev se je vršil dne 25. marca v Breznem pod milim nebom. Zborovalcev je bilo nad 500. Prišli so tudi Slovenci iz Remšnika, Marbeka, Vuhreda, Primoža, Mute, Ožbalta, Kaple in Sv. Duha. Shod je otvoril župnik Volčič, predsedoval je deželni poslanec in gerent Čas. Govorili so: poročnik Dekleva v imenu primorskih Slovencev, urednik Žebot, nadučitelj Hren in posestnik Jencič. Zbor je izrekel generalu Maistru vročo zahvalo, da je otel s svojim vojaštvom Dravsko dolino nemških tolp. V posebnih resolucijah so poslali zdravstveni Slovenci vladi in poslancem svoje zahteve. Mladenka Pra-potnik in Trdnjak sta prednašala lepe pesmi. Po shodu je pevski zbor zapel himno „Lepa naša domovina“. Popoldne se je pri Jenciču vršil zaupni shod.

Zmede na Madžarskem. Ententa je dne 20. marca izročila predsedniku ogrske ljudovlade v Budimpešti obvestilo, v katerem se določajo politične meje nove madžarske republike. Madžarska bo v bodoče obsegala samo tisto ozemlje, na katerem bivajo le Madžari, ne pa tudi ozemlje, na katerem bivajo Slovani in Rumuni, valed česar bo Madžarska v bodoče le nepomembna država. Predsednik madžarske ljudovlade je odgovoril odposlan-cem ententinih držav, da ogrska vlada ne vzame na znanje imenovanega obvestila ali takozvane note ter je nato odstopil kot predsednik republike, a tudi ostala vlada je odstopila. Valed odstopa vlade se je po ruskem vzoru polastil delavski svet v Budimpešti vse oblasti v dežli. Delavski svet je začel razoroževati francoske vojake, a ententine čete bodo zasedle vso madžarsko deželo.

Slovenščina pregnala nemščino. V sredo dne 26. marca se je začelo prvo porotno zasedanje mariborske porotne sodnije, odkar je ista v slovenskih rokah. Po žrebanju porotnikov je predsednik nadsvetnik Levec slovesno otvoril razprave. V otvoritvenem govoru je poudarjal: Stare Avstrije ni več. Propadla je država, ki je delila pravico Nemcem drugače kot Slovanom. Starih nemških cesarjev ni več. Ujedinjenim Slovincem, Hrvatom in Srbom kraljuje slovanski kralj Peter. Vse se spreminja, le eno ostane kot smernica naših sodnij: Pravica in resnica. To bo ostalo podstava naši državi. Na naši sodnji bo sojen vsak enako. Bogat ali revež, naš ali nasprotnik, vsakemu se bo rezal kruh pravice enako. Pozdravljam navzoče kot predsednik prve slovenske porote v Mariboru. — Govor so sprejeli navzoči z živijo klici.

Habsburžani zapustili Avstrijo. Po šestletnem vladanju so odšli Habsburžani iz Avstrije skromno in tiho brez vsakega sijaja. V nedeljo dne 23. t. m. popoldne se je bivil cesar Karol z rodbine odpeljal v avtomobilih iz Eckersau svojega gradu na postajo zapadne železnice Hütteldorf in od tam direktno v Švico. Res žalostna in nenavadna je veda, da mora zadnji vladar habsburške rodbine izdati zavetje v deželi, iz katere je svojčas prišel prvi nemški cesar iz habsburške rodbine, grof Rudolf Habsburški.

Tedenske novice.

Mariborski Orel je imenoval, kakor smo že poročali, svojega ustanovnika in večletnega predsednika g. poverjenika dr. K. Verstovška za častnega člana. V nedeljo, dne 23. t. m., ob 10. uri popoldne, pa mu je slovesno podaril v dvorani Kat. delavskega društva okusno diplomo, dele g. prof. V. Cotiča. Pri slavnosti je govoril sedajni predsednik g. prof. dr. K. Cepuder. Diploma je izpostavljena v oknu tiskarne sv. Cirila na ogled. Tablica je sicer mala, a v vseh potezih zverno zamišljena ter skozinokov umetniške dovršena. Prijatelje umetnosti vabimo, da si ogledajo to delo malo natančneje.

Dva lepa večera v Mariboru. V soboto, dne 22. t. m. zvečer se je vršil v mariborskem Narodnem domu pozdravni večer na čast srbskemu in hrvatskemu vojaštvu. Slavilo se je pobratimstvo med tremi brati: Srbi, Hrvati in Slovenci. Godba je svirala, glasile so se slovenske, srbske in hrvatske pesmi, govorili so general Maister, Srb, Hrvat in več drugih. — Dne 24. marca zvečer pa se je vršil veličasten simfonični (umetniški) koncert mariborske vojaške godbe pod vodstvom kapelnika Ferdo Hercoga. Velika bela dvorana pri Götzu je bila popolnoma zasedena. Tudi nekaj Nemcev je prišlo iz radovednosti gledat našo prireditel.

Oddaja služb, trafik in ustanov za invalide ali svoje padlih. Komisija za preskrbo vračajočih se vojakov v Ljubljani opozarja, da je razpisanih več služb, trafik in ustanov za invalide in svoje padlih ali pogrešanih vojakov. Vsa tožadevna pojasnila se dobe pri Državni posredovalnici za delo v Ljubljani, oddelek za invalide.

Nova mladeniška zveza. V nedeljo, dne 23. t. m., smo ustanovili pri Sv. Lovrencu na Pohorju fantje svojo mladeniško zvezo kot odsek bralnega društva. Pristopilo je že nad 40 članov, število, ki je za tukajšnje razmere res nepričakovano lepo. Sestavljen je sledeči odbor: predsednik Fr. Hrastnik, podpredsednik Ivan Podlesnik v Lehnu, tajnik Jurček Peitler, blagajnik Franc Planišič, in knjižničar Štefan Pušnjak; odborniki: za trg Peter Jodl in Franc Brezočnik p. d. Jaušnik, za Recenjaki Anton Kasjak, Franc Peitler in A. Schweiger, za Kumen Adolf Peitler in Franc Arl, za Rdeči breg Martin Brunčko in Franc Planišič. Prireditelj in vodja gledaliških predstav Anton Brezočnik. Pohorci smo počasni, pa »gvišni« in vstrajni. Le kerajža velja!

Nemci po divjaško slekli slov. vojaka in truplo vrgli v Muro. Dragonec Alojzij Berk je bil dne 3. februarja 1919 ob pol 7. uri zjutraj dvakrat zadet v glavo od nemških roparskih tolp in potem popolnoma slečen in vržen v Muro. Imel je na rokah v kožo tiska o »A. B. D. R. št. 5. 15 l. 15 A.« Ako bo kdo našel truplo, naj ga pokopa in naznani na katerem pokopališču je truplo pokopano. Berk je padel v Schöpfendorfu pri Radgoni. Naznani se naj očetu Jakobu Berk. Brestovec št. 8. Rogaska Slatina, Štajersko.

Še hočejo gospodovati nad nami. Od Sv. Marjete nam pišejo: Našim Nemcem in nemčurjem še vedno rova po njihovih vladanja vajenih glavah, da še imajo oni vso moč nad nami. Zbirajo se v raznih prostorih in ob nenavadnih časih ter kujejo svoje maščevalne plane. Nobeno sredstvo jim ni pregrdo, da bi s pomočjo teh ne poskušali krasti ugled našim narodnim možem, posebno županom, duhovnikom, učiteljem itd. Tako sem po ovinčkih zvedel, da pri Sv. Marjeti ob Pesnici taki ljudje snujejo kar cele komplete proti merodajnim in za ljudstvo delavnim možem. Ščuvajo prav posebno nižje sloje k različnim pritožbam, posebno pa k takim, kjer bi se dalo morda priti na nepošteni poti do denarja. Znamo, da bi to vsakemu dišalo, zato pa se tudi lahko kateregakoli spravi na timance. Vprašamo: je-li to predšola za boljše vize? Strašni ljudje, ki vam nobeno sredstvo ne preseda! Ako tega vznemirjanja in ščunjanja ne bo skoro konec, bo potrebno, da oblast pogleda v to izdajalsko gnezdo. Drugič, če treba, več o tem.

Dovoljenje za potovanje v Nemške Avstrijo. Deželna vlada v Ljubljani razglasa: Za potovanje v ozemlje Nemške Avstrije ali preko njega je treba preskrbeti pri zastopstvu nemško-avstrijskega drž. urada za zunanje zadeve v Ljubljani, Valvazorjev trg 6, potrdilo (vizum) po naših predpisih pravilno izdane potne listine. Za to potrdilo zahtevajo 20 K. Potnike, ki se ne morejo izkazati s tako vidiranimi potnimi listinami, Nemci na obmejnih postajah ustavljajo in pošiljajo nazaj.

Potni promet. Mariborsko okrajno glavarstvo razglasa: Valed odredbe kr. ministrstva za notranje zadeve z dne 3. marca t. l. veljajo odslej sledeče odredbe: Za potovanje v kraljestvu Srbov, Hrvatov in Slovencev potnih listov ni treba, pač pa morajo potniki imeti kakršnosbodi legitimacijo, s katero dokažejo svojo istovetnost. Take izkaznice izdaja podpisano glavarstvo strankam, ki prebivajo v okolici tega glavarstva. Za potovanje v inozemstvo in iz inozemstva pa so potrebni potni listi, katere izdaje okr. glavarstvo, toda le z dovoljenjem kr. ministrstva za notranje zadeve v Beogradu. Zasebna potovanja dovoljujejo se pa le v povsem izjemnih primerih. Prosilci morajo torej svoje prošnje (kolekovane z 2 K) opremiti z dokazi o ne-

odložljivi potrebi za potovanje. Prošnje se naslovijo na kr. ministrstvo za notranje zadeve v Beogradu, vložijo se pa pri okr. glavarstvu. Ako se z ministrom dovoljenjem izda potni list, ki mora imeti v vsakem primeru sliko potnika, treba je še, da ga vidira vojno poveljstvo in zastopništva onih držav, v katere stranka želi potovati. Sedaj izstavljeni potni listi in prepustnice izgubijo s tem svojo veljavo.

Pomilostitev glede prisvojenega demobilizacijskega blaga. V rokah ljudstva se nahajajo še veliko količine demobilizacijskega blaga, ki so si ga prilastili ob času preobrata. Ponovno je že bilo razglašeno, da je ves ta material last države in da se ga mora prigrasiti v obračun. Vse gospodarstvo z demobilizacijskim blagom je prevzela sedaj Gospodarska komisija za stvarno demobilizacijo v Ljubljani, katere je sklenila v svoji seji z dne 11. t. m., da se podeli vsem branilcem demobilizacijskega blaga spregled vseh posledic in kazenskega zasledovanja vsem onim, ki prigrasijo najkasneje do dne 15. aprila množino in kakovost blaga, ki so si ga prilastili, na naslov imenovane komisije v Ljubljani, Sodna ulica 1, ali pa pristojnemu okrajnemu glavarstvu. Takim prigrasencem se bode na njih prošnjo prilastene blago po primerni oceni in plačilu, eventuelno tudi prepustilo v last. Po preteku navedenega roka se bo postopalo proti vsem imejtelcem kateregakoli samolastno prisvojenega demobilizacijskega blaga kazensko radi prestopka proti državnemu imetju.

V državnih gozdnih drevesnicah na Ptnju in v Gor. Radgoni se že oddajajo gozdne sadike. Ker manjka sredstev za povijanje, ni mogoče pošiljati sadik z pošto ali železnico in mora vsak naročnik ali njegov pooblaščenec priti sam ponje v drevesnico. Priporočljivo bi bilo, če eden ali po potrebi več voznikov iste občine prevzame vse v občini naročene sadike.

Razdelitev graščinskih posestev in zemljišč tujcev se bo izvršila še le tedaj, ko bo narodno predstavništvo (državni zbor) v Beogradu izdelalo zakonski načrt in ga bo kralj Peter potrdil. Naši ljudje naj torej potrpijo. Ko bo stvar zrela, bomo poročali. — Na številna vprašanja o tej zadevi naj torej velja ta naš odgovor.

Kratka zgodovina Slovencev, Hrvatov in Srbov je izšla v samozaložbi pisatelja Matije Pirc, profesorja v Mariboru. Cena 1 K, po pošti K 1:20. Knjižica podaja na 94 straneh kratek in plastičen pregled zgodovine Jugoslovancev od najstarejših časov pa do današnjega dne, je tiskana na dobrem papirju in ima lično obliko. Ob ujedinenju SHS je vsakemu Slovincu potrebno, da pozna vsaj v glavnih potezih zgodovino treimenskega naroda; zato knjižico prav toplo priporočamo. Dobi se jo v vseh knjigarnah in pri samozaložniku. Pri naročbi posameznih iztisov naj se vpošlje denar pod naslovom Matija Pirc, profesor v Mariboru obenem z naročbo.

Knjigovoznico tukajšnjega knjigoveza Koračina je kupila Tiskarna sv. Cirila v Mariboru in je prevzame takoj v lastno obratovanje.

Novi denar se tiska. Iz Beograda nam poročajo, da bo prišel v enem mesecu v promet nov denar. Stari avstrijski bankovci se bodo zamenjali za dinarje. Za 300 K se bo dobilo 100 dinarjev.

Zahvala našim poročevalcem. Ko je nemško letalo metalo letake »Dragi narodnjaki«, o katerih govorimo v uvodniku, na slovenske kraje ob meji, so nam naši pridni dopisniki in poročevalke poslali takoj iz vseh krajev te letake. Vsem, ki so nas takoj obvestili o tej nemški slepariji, izreka uredništvo naših listov toplo zahvalo. Prosimo vedno tako brzih in točnih poročil. — I. H. Jugoslovanka z dušo in telom nam piše s Pohorja: Dne 23. t. m. je letalo metalo te strupene listke na našo krasno Pohorje. Nevedno ljudstvo je vznemirjeno, a z edni Slovenci ne! Zakaj se čuka Nemška Avs. za nas, če nič nimamo? Samo radi tega b. radi Nemci imeli naše lepe slovenske kraje, da bi nas izkrmali, še naprej rekvirirali živež in živino pri nas Slovincih, da bi nad nami še dalje gospodovali, mučili nas, nas marili. Dovolj je bilo trpinčevanja pod Nemci! Dober in pravičen Bog tega ne bo več pripustil. Slovenci, Slovenke, korajža velja! — Zavedna mladenka T. P. iz središke župnije piše: Past nam nastavlja Nemci, a treznomislec ne gremo v njo! Nemški zmaj nam ne bo pogoltnil naših obmejnih bratov v nenasitno nemško žrelo. Slovenci smo Slovenci čemo ostati! Naše rodovitno Ptujsko in Mursko polje se jim sveti. In naše Ljutomerke in Slovenske gorice bi Nemci radi pgrabili. Zatega-

delj nas imejuje tako sladko: »ljubeznive Štajerce«. — Prijatelj od Sv. Bolfenka nam piše: Danes (v nedeljo 23. t. m.) je letel ob 6 uri 15 min. zjutraj nemški zrakoplov čez Slov. gor. v smeri Radgona—Lendova na Ogrskem, držeč se očividno Mure kot vodnice. Okrog pol 8. ure so nato prifrfovali listeki, od kojih jednega prilagam. Štajercijanci dvigajo zopet svoje glave in begajo ljudi. — Oblati so že potrebno ukrenile, da bodo nemčurji dobili svoje plačilo.

Duhovniška vest. Bivši vojni kurat č. g. Mihael Barbič je nastavljen za kaplana pri Sv. Martinu pri Saleku.

Škrmarka, Heimstatt in Schulverein so pod državnim nadzorstvom. Nadzornik je deželni poslanec dr. Josip Leskover.

Prireditve v St. Juriju ob južni žel. V nedeljo, dne 23. t. m. dopoldne se je vršil v St. Juriju ob j. žel. shod SKZ. Na shodu sta poročala urednika Arlič in Žebot. Prvi o političnem, drugi o gospodarskem položaju in o organizaciji stranke. Predsedoval je posestnik Guzej. Izvolil se je krajevni odbor stranke. — Popoldne se je v Katol. domu vršil občni zbor Bralnega društva. Pohvalno moramo omeniti, da je bilo društvo eno rednih naših društev, ki je tudi ves vojni čas pridno delovalo. Govorila sta kaplan Munda iz Šmarja in urednik Žebot. Društvo bo razvilo živahno delovanje. — Tudi šentjurski Orel se pridno giblje.

Dve novi katoliški škofiji. Povodom bivanja zagrebskega nadškofa dr. Bauerja v Beogradu se je tudi razpravljalo o vprašanju glede ustanovitve dve novih katoliških škofij v Jugoslaviji in sicer se ustanovi ena v Beogradu, druga pa v Djakovem.

Osebnost. Višji državni živinozdravnik Fran Pirnat v Mariboru je pomaknjen v osmi činovni razred.

Iz živinozdravniške službe. Za državne živinozdravnike so imenovani Anton Uršič v St. Jurju ob j. žel., Alojzij Komers v Šmarju pri Jelšah, Vojteh Krabek v Kozjem in Josip Kodre v Žalcu.

Marija, saleska mati. Premišljevanje na svet. Spisal dr. Josip Hohnjec, profesor bogoslovja v Mariboru. Mirno lahko trdimo, da tako popolnega, izvrjnega molitvenika še Sloveni do sedaj nismo imeli. Kakor je ta. Pisatelj, neumorni organizator slovenskega ljudstva, se je v resnici potrudil poslati svojo mu ljudstvu nekaj dobrega. Knjiga vsebuje v prvem delu osam obširnih premišljanj o Zalostni Materi Božji, kakršnih dosedaj še ni bilo v slovenski književnosti. Premišljevanjem sledi velika zbirka molitvenih pobožnosti v čast Zalostni Materi in v čast to pljenu Jezusovemu, štiri sv. maše in zbirka splošnih molitev in pobožnosti. Ob koncu je g. pisatelj dodal razne molitve v boleznih, za bolnika, za umirajoče in za rajne. Novo knjigo prav toplo priporočamo. Cena s poštno vred K 6.50. Naroka na vsaki lovi tiskarni v Mariboru.

Shodi in prireditve.

V nedeljo, dne 30. marca, se vršijo sledeči shodi in prireditve: V Trbovljah popoldne po večernicah Krekova slavnost z govorom in igro »Ob vojski«. — Pri Sv. Antonu v Slovenskih gor. shod SKZ po rani službi božji v šoli. Govoril nadrevizor Pušenjak o gospodarskem položaju. — V Ptuj ob 8. uri dopoldan v zgornji dvorani Narodnega doma zborovanje Kmet. podružnice za ptujsko okolico. Ker se bodo obravnavala pe reča vprašanja o živinoreji in konjereji, se v ljudno vabijo vsi člani podružnice in drugi kmetovalci. — V Mariboru ob 2. uri popoldne v mali dvorani Narodnega doma izredni občni zbor mariborske podružnice Zveze jugoslovanskih železničarjev. — V Petrevčah ob 9. uri dopoldne v Društvenem domu velik ljudski shod S. K. Z. Na shodu govori dr. Ogrizek in g. polanec Mihael Levstik iz Celja. Savinčani in Savinčanke pridite polnošte vilno na shod, da pokažete svojo neomajeno za upanje naši staroslavni Kmečki Zvezi, ki je v od ločenem trenutku s svojim neustrašenim nastopom rešila jugoslovanski narod. — Pri Sv. Križu tik Slatine popoldne ob 3. uri velik shod SKZ. Go vorila bosta poslanca. Kmetje in kmetice, fantje in dekleta iz rogaškega okraja povabljeni! — Pri Sv. Jurju ob juž. žel. popoldne po večernicah v telovadnici ljudske šole mladeniški shod. Nastopi učiteljski zbor celjskega Orla. Mladenci, kakor tudi moške, pridite v obilnem številu!

V soboto, dne 5. aprila: V Konjicah ob 7. uri zvečer v čitalniški dvorani v Narodnem domu izvanredni občni zbor »Čitalnice«.

V nedeljo, dne 6. aprila: V Ormožu po rani maški na dvorišču ormoške posojilnice shod SKZ. Govorijo posl. Meško, poslanec Brendič in nad

revizor Pušenjak. — V Svetinjah popoldne po večernicah v šoli shod SKZ. Govorijo posl. Meško, posl. Brendič in nadrevizor Pušenjak.

Dopisi.

Maribor. Realka se olvori v poslopu ženske ga učiteljača Elizabetna ulica 26. V soboto, dne 29. marca ob 10. uri se razdele spričevala za prvi tečaj, v nedeljo, dne 30. marca ob 8 uri skupna služba božja, v ponedeljek 31. marca ob 8. uri se prične resni pouk.

Krčevine pri Mariboru. Na dopis v Slov. Gospodarju od 6. t. m. pod »Krčevinski nemčurji« odgovarjam, da dopis ne odgovarja popolnoma dejstvu. Jaz še nikoli nisem agitiral za Nemško Avstrijo in tudi ne bom. — Alojz Stoff, trgovec v Krčevini.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Dne 10. t. m. je po dolgi, mučni bolezni, spreviden s sv. zakramenti za umirajoče, umrl Alojz Njivar, občesposlovan posestnik in gostilničar v Kraljevcih, star 66 let. V njegovo hišo zahaja tudi Slov. Gospodar že lepo vrsto let. Bodi mu zemljica lahka!

Sv. Lenart v Slov. gor. Povodom pogreba raj ne Marije Ramšak so gospodje Cinauer, Peklar, Majcen in Friml darovali tukajšnjemu ubožnemu skladu vsak po 20 K. Skupaj torej 100 K. Bog plati!

Ptuj. Zadruga trgovcev za okolico Ptuj na znanja, da je prevzel zopet vodstvo zadruge združni načelnik Vinko Zorko, trgovec in poštni odpravitelj pri Sv. Andražu v Slov. gor. Dopisi se naj blagovolijo pošiljati na vodstvo zadruge trgovcev pri Sv. Andražu v Slov. gor.

Marija Gradec pri Laškem. V naši občini smo se začeli zopet z volitvami. Dne 10. marca imel je naš obč. odbor dopolnilno volitev vsled smrti pokojnega župana Terška za izpraznjeno mesto župana. Izvoljen je bil dosedanji I. občinski svetovalec in začasni vodja županskih poslov Martin Topole, kmet v Jagočah. Za I. svetovalec je bil izvoljen Jurij Krajnc, kmet v Lahomšaku. Obadva sta vrta naša somišljenika.

Marija Gradec. Na mesto rajnega Ant. Terška se je izvolil za cerkvenega ključarja marijagraške cerkve Martin Klezin iz Trojnega. Ta izvolitev lju dom ugaja, ker se nadejajo, da bo dober tovariš vrlega Jurija Krajnc ter s njim vneto skrbel za prijazno, vsem faranom sila drago svetišče na hribčku tik železnice.

Šmohor nad Laškim. Naš dolgoletni cerkveni ključar Janez Krašovec p. d. Požin je hotel odlo žiti čast in službo cerkvenega ključarja, a sklonil se je splošni zahtevi ter izvolitev nanovo sprejel. Njegova požrtvovalna skrb za cerkev sv. Mohorja mu je pridobila vsestransko zaupanje ter vzbudila splošno željo in zahtevo, da še dalje ostane v časti cerkvenega ključarja. Zahvaljujemo se mu, da je upošteval naše želje ter želimo, da opravlja to službo še mnogo let!

Laško. Tukaj je umrla v visoki starosti 84 let gospa Katarina Grejn. Dne 21. marca popoldne je bil njen pogreb. Trške gospe so se v častnem šte vilu udeležile pogreba ter jo bodo gotovo ohranile v dobrem spominu, zlasti matere katerim je bila rajna tudi v svoji visoki starosti požrtvovalna do brotnica. Bog ji daj večni mir in pokoj!

Gornji Grad. Opozarjamo nekatere uradnike, da je sedaj Jugoslavija, ne pa stara Avstrija, ter da je uradni jezik slovenski ne pa nemški. Zato se naj govori po vseh uradih s strankami slovensko ne pa nemško.

Sv. Janž na Vinski gori. V ponedeljek, dne 3. sušca, je umrla v 21. letu svoje nežne mladosti po kratki mučni bolezni, sprevidena s sv. zakra menti, Pepca Kasesnik. Pogreb rajne, ki je bila več let neumorna cerkvena pevka, se je vršil dne 5. marca. Ob odprtem grobu se je poslovil od raj ne domači č. g. župnik. Počivaj v miru!

Črešnjevec pri Slov. Bistrici. V nedeljo popoldne je bil tukaj shod SKZ. Udeležba je bila številna. Govornik dr. Jerovšek je opisal zborovalcem sve tovrni položaj, orisal razmere v Nemški Avstriji ter pokrtačil stare nemškutarje, ki še vedno stojijo na Nemško. Razložil je zborovalcem tudi zemljiško reformo ter pojasnil stanje njihovih posejil in slabo vrednost papirnatega denarja. Končno je pozival kmete, da se tesno oklenejo Kmečke Zveze, ker le tedaj bodo močni in odločni v državi, če bodo trdno združeni. Zborovalci so z zanimanjem sledili govornikovim izjavam, le socijalni demokrati ki so prišli iz Pragerskega pod vodstvom sodruga Marčiča, niso bili prav zadovoljni. Marčič je dobil

tudi besedo, pa kmetje in kmetice ga niso marale poslušati. Ko jih je potem sam vprašal, ali še naj govori, so mu soglasno klicali, da ni treba, in od stopil je. Zborovanje je pokazalo, da na Črešnjevecu ni tal za socijalno demokracijo in njene nauke. Naše ljudstvo je v taboru Slov. Kmečke Zveze. Zborevalci se izražali ponovno vročo željo, naj bi se večkrat priredili taki shodi, kjer bi se ljudje podučili o zadevah, ki se tičejo kmeškega ljudstva.

Gospodarske novice.

Najvišja cena za prašičje meso s špehom. Za nadrobno prodajo prašičjega mesa s špehom, te je mesa takozvanih pršutarjev, ki se od njega špeha ne odbere, je določena za vse pokrajine Slovenije največja cena 16 K za kilogram. Ta zvišana cena velja izključno le za meso omenjene vrste, ne pa tudi za drugo sveže prašičje meso.

V kaki starosti je rezati teleta, da dobimo po zneje dobre vole? Namen rezanja je preprečiti spolno draženje in stem pridobiti žival, ki je upo rabna za težka dela. Zgodaj rezano tele izgubi kmalu podobo bička in pridobiva obliko vola, kar opažamo na zadnjih delih telesa, ki se krepko razvijejo, dočim se pozneje rezanim živalim razvije močan vrat in krepka prsa. Prednosti, ki jih ima doba rezanja, so v prvem in drugem slučaju razne in je v to svrhu upoštevati krajevne razmere. Rezanje, ki se lahko vrši pri teletu od 6. tedna do enega leta, bi bilo za naše razmere naj primernejše v starosti pol leta.

Semenski krompir. Slovenska Kmet. družba je kupila več vagonov semenskega krompirja prav dobre vrste ter ga bo oddajala svojim udom za spomladno saditev. Krompir je dobre slavonske vrste, in sodeč po prejšnjih poskusih je primeren tudi za krajevne razmere v Sloveniji. Domačega, posebno kranjskega krompirja je danes za seme težko dobiti, vsled česar si moramo pomagati z uvozom tega semenjstega gomolja. Priporočati je vsem kmetovalcem, naj posade vsaj nekaj tega tujega krompirja ter poskusijo kako bo uspeval pri nas. Prodajalec nam zagotavlja, da je ta krompir »Imperator«, ki je znan kot izborna vrsta. Oddajal se bo udom Slov. Kmet. družbe in sicer na ložen v vagonih brez vreč po 90 K za 100 kg. v vrečah pa po 100 K za 100 kg. Podružnice ali županstva, ki ga hočejo naročiti po cele vagone, naj brzojavno prigrasijo svoja naročila, ker je že v prihodnjih dneh pričakovati dohod tega blaga.

Semensko žito. Žitni zavod ima na razpolago nekaj vagonov ovsa, ki ga bo oddajal za seme. Žitni zavod upa, da prejme pravočasno tudi večje množino ameriške jare pšenice in jarega ječ mena. Županstva naj naznanijo takoj najnujnejše potrebo spomladanskega semena okrajnim glavar stvom. Razdelitev semena se bo vršila po komi jonarijih Žitnega zavoda.

Listnica uredništva.

K. I. Ptujška gora: Ko bo agrarna re forma sklenjena, bomo poročali. — Hmeljarska društvo za Slovenijo: Naznanilo dobili še le v pe tek popoldne, ko je bil Slov. Gospodar že razpe slan. — Sirota pri Sv. Ani v Slov. gor.: Preob širno. Imamo zelo malo prostora. — Dokleče pr Ptujski gori: O vrnitvi Amerikancev in o pismil iz Amerike še sedaj ni nič znano. — Dobrna. Na zameri, če ne pride vse takoj v list. Imamo malo prostora, a veliko nujnega gradiva. Kar ni zasta relo, pride vse na vrsto. Če se tiskarni posreči dobiti papir in če bo dovolj premoga za plin po tem bo list izhajal na 8 straneh in bomo lažje ugodili željam naših vrlih sotrudnikov. Le poročaj pridno! Iskren pozdrav! — Dopisnikom: Ker Ma ribor po krivdi Nemcev, ki so oropali v Nemšk Avstriji na železnici naš premog, nima plina tud naš stavni stroj ne deluje. Radi tega nam ni mo goče izdati Gospodarja na 8 straneh. Vsled teh ne dostatkov, ki jih ni mogoče premagati, je izostala tokrat mnoge zanimivih dopisov in poročil. Prosi mo, da nam oprostite, ker niso prišli vsi dopisi v list. Nekaj jih priobčimo v prihodnji »Straži«. — Viničar v svečinskot šentiljski okolici: Poročajte v švabsko lučrovskem divjanju okr. glavarstvu. Bodite prepričani, da prav kmalu pride čas, ko bodo Vaš tlačitelji morali pobrati svoja sila in kopita in il v blaženo Nemčijo. Pozdravljeni!

Čvrsta dojilja brez otroka se sprejme k pre možni rodbini v Mariboru. Plača 200 K na mesec stanovanje in dobra hrana. Le zdrave in čvrste dojilje se naj oglašijo pri dr. Iv. Turšcu v Mari boru, Stolna ulica.